

Fréttatilkynning 7. nóvember 2023.

FJÁRHAGSÁÆTLUN REYKJAVÍKURBORGAR 2024 OG FIMM ÁRA ÁÆTLUN 2024 - 2028

Fjárhagsáætlun Reykjavíkurborgar fyrir árið 2024 og fimm ára tímabilið til 2028 er lögð fram í borgarstjórn til fyrri umræðu í dag.

Fjárhagsáætlun ársins 2024 gerir ráð fyrir að rekstrarniðurstaða A- og B- hluta verði jákvæð um 7,6 ma.kr. og EBITDA verði 56,1 ma.kr. Á árunum 2025-2028 er gert ráð fyrir batnandi afkomu A- og B- hluta og vaxandi EBITDA. Gert er ráð fyrir að í lok árs 2024 nemi eignir samtals 969 ma.kr. og aukist um 58,4 ma.kr. á árinu. Þá er gert ráð fyrir að eiginfjárlutfall nemi 46,8% og hækki um 0,7%. Útkomuspá fyrir árið 2023 gerir ráð fyrir að afkoma ársins verði neikvæð um 4,4 ma.kr. Fjárhags- og fimm ára áætlun gerir ráð fyrir að þriggja ára jafnvægisviðmið sveitarstjórnarlaga verði jákvætt allt áætlunartímabilið. Þá gerir áætlunin ráð fyrir að skuldaviðmið verði yfir viðmiði árin 2024 til 2026, en haldi frá og með árinu 2027.

Fjárhagsáætlun A-hluta fyrir árið 2024 gerir ráð fyrir að rekstrarniðurstaða verði jákvæð um 591 m.kr. Gert er ráð fyrir að eignir A-hluta nemi 290 ma.kr. í lok árs 2024 og aukist um 9,4 ma.kr. milli ára. Gert er ráð fyrir að eiginfjárlutfall nemi 28,4% í lok árs 2024. Útkomuspá gerir ráð fyrir að niðurstaðan verði neikvæð um 4,8 ma.kr. sem er um 10,8 ma.kr. jákvæður viðsnúningur frá fyrra ári. Halla ársins má rekja einkum til verðbólgu og vanfjármögnun á rekstri málaflokks fatlaðs fólks. Fjárhagsáætlun A-hluta einkennist af aðhaldi í rekstri og aðgerðum sem taka mið af markmiðum og megináherslum fjármálastefnu Reykjavíkurborgar.

Ábyrg forysta

Rekstrarumhverfi Reykjavíkurborgar síðastliðin ár hefur einkennst af sviptingum á vinnumarkaði, mikilli eftirspurn eftir þjónustu og þrálátri verðbólgu. Haustið 2022 voru samþykktar aðgerðir í borgarráði til að takast á við halla og áhrifa annarra erfiðra skilyrða í ytra umhverfi borgarinnar. Þannig voru fjárfestingaráform lækkuð frá fyrri áætlunum, settar fram samræmdar ráðningarreglur og lögð fram aðgerðaráætlun sem byggð er á fjármálastefnu borgarinnar.

Fjármálastefna Reykjavíkurborgar er langtíma stefnumörkun um fjárhagslegt heilbrigði borgarinnar og byggir á grunnildum um sjálfbærni, varfærni, stöðugleika, festu, fyrirsjáanleika og gagnsæi. Í stefnunni er skýr áhersla á að hallarekstri og erfiðum aðstæðum í alþjóðlegu efnahagsumhverfi verði mætt með vexti þróttmikils borgarsamfélag til lengri tíma en með markvissum aðgerðum í rekstri og samdrætti í fjárfestingum miðað við áætlanir síðustu ára til skemmri tíma, án þess að dregið verði úr öflugri sókn í uppbyggingu borgarinnar í samræmi við Græna planið og stefnumörkun þess. Skýr sýn verði á græna og vaxandi borg fyrir fólk, sjálfbæran rekstur og fyrirbyggjandi aðgerðir til að lágmarka fjárhagslegar áhættur í rekstri borgarinnar.

Reykjavíkurborg hefur verið í forystuhlutverki í ýmsum málaflokkum. Þann 5. janúar 2023 gerðu innviðaráðuneytið fyrir hönd ríkisins, Reykjavíkurborg og Húsnæðis- og mannvirkjastofnun (HMS) með sér samkomulag um aukið framboð íbúðarhúsnæðis í Reykjavík á tímabilinu 2023-2032 og fjármögnun uppbyggingar hagkvæmra íbúða og félagslegs húsnæðis. Samkomulagið byggir á rammamarkmiðum milli ríkis og sveitarfélaga frá júlí 2022 um sameiginlega sýn og stefnu í húsnæðismálum. Samkomulagið er

liður í aðgerðum stjórnvalda til að tryggja aukið framboð íbúða, með sérstakri áherslu á uppbyggingu félagslegra og hagkvæmra íbúða á viðráðanlegu verði. Forgangsröðun fjárfestinga Reykjavíkurborgar miðar að því að undirbúa og gera lóðir byggingarhæfar fyrir uppbyggingu nýrra íbúða til að markmið um húsnæðisuppbyggingu nái fram að ganga. Þá hefur borgin frá árinu 2016 veitt stofnframlög til byggingar 2.123 hagkvæmra íbúða eða um 63% allra íbúða sem úthlutað hefur verið til á þeim vettvangi.

Mikilvægt er að draga fram stöðuna í málaflökki fatlaðs fólks. Halli í rekstri málaflöksins hefur farið vaxandi á síðustu árum og reyndist vanfjármögnun hans 9,3 ma.kr. árið 2022. Þessi staða ein og sér hefur mikil áhrif í rekstri borgarinnar og fjárhagslega getu hennar til áframhaldandi þróunar og vaxtar, en auk rekstrarhalla af núverandi þjónustu eru biðlistar eftir búsetuíbúðum og nýjum NPA samningum ófjármagnaðir. Reykjavíkurborg hefur engu að síður sýnt mikið frumkvæði er varðar uppbyggingu búsetukjarna fyrir fatlað fólk þrátt fyrir að fjármagn hafi ekki fylgt, en helmingur þeirra sem njóta búsetuúrræða og heyra undir málaflokk fatlaðs fólks býr í Reykjavík, þótt hlutfall Reykjavíkur í tekjum til jöfnunar sé aðeins um 35%.

Viðhald fasteigna er eitt af þeim stóru viðfangsefnum sem við blasa, en Reykjavíkurborg hefur sett af stað áætlun til næstu 7 til 10 ára vegna uppsafnaðrar þarfar einkum í grunnskólum og leikskólum. Vandamál vegna rakaskemmda hafa verið viðvarandi síðustu árin og þörfin brýn. Fjárfestingaáætlun borgarinnar ber þess skýr merki.

Stefnumörkun Reykjavíkurborgar á sviði leikskólamála er skýr. Í því felst að brúa bilið milli fæðingarorlofs og leikskóla með nýjum leikskóladeildum. Verkefnið er viðamikið og fjárfrekt og ber áætlun borgarinnar þess jafnframt skýr merki.

B-hluta fyrirtæki borgarinnar skipa stóran sess þegar kemur að því að framfylgja ábyrgri stefnumörkun í loftslagsmálum. Má þar nefna SORPU bs. sem er leiðandi í úrgangsmálum. Bygging gas og jarðgerðarstöðvar, GAJU, er liður í ábyrgri stjórn úrgagnsmála. Carbflix, dótturfélag Orkuveitu Reykjavíkur, hefur undir forystu öflugss starfsfólks og í samvinnu við vísindafólk í Háskóla Íslands og víðar, þróað aðferðir til að fanga koltvísýring úr andrúmslofti og leiða í berg. Þá gegnir Strætó bs. leiðandi hlutverki á sviði almenningsamgangna og eflingar þeirra ásamt nýrri Borgarlínu.

Fjárhagsáætlun A-hluta

Í fjárhags- og fimm ára áætlun eru lagðar ríkar kröfur á málaflökka borgarinnar um aðhald og hagræðingu í rekstri vegna hallarekstrar síðustu ára og erfiða stöðu að óbreyttu. Árin 2024 og 2025 er lögð 1% árleg hagræðingarkrafa á launakostnað hjá nær öllum starfsstöðvum borgarinnar, sem felur í sér kröfu um fækkun stöðugilda með hliðsjón af núverandi stöðu. Með sama hætti njóta nær allar starfsstöðvar ekki verðbóta á annan rekstrarkostnað þessi sömu ár nema um sé að ræða samningsbundnar skuldbindingar, þrátt fyrir háa verðbólgu.

Samanlagt er uppsöfnuð hagræðing árána 2023 til 2027 metin eftirfarandi (m.kr.):

Aðgerð	2023	2024	2025	2026	2027
Hagræðing í launakostnaði	-640	-1.263	-1.990	-2.070	-2.155
Hagræðing í öðrum rekstrarkostnaði	-1.468	-2.468	-3.572	-3.665	-3.757
Verkefnabundin hagræðing	-972	-1.027	-1.067	-1.107	-1.148
Uppsafnað	-3.080	-4.758	-6.629	-6.841	-7.060
Hlutfall af veltu	1,8%	2,5%	3,3%	3,3%	3,2%

Í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar eru sett fram eftirtalin markmið fyrir A-hluta:

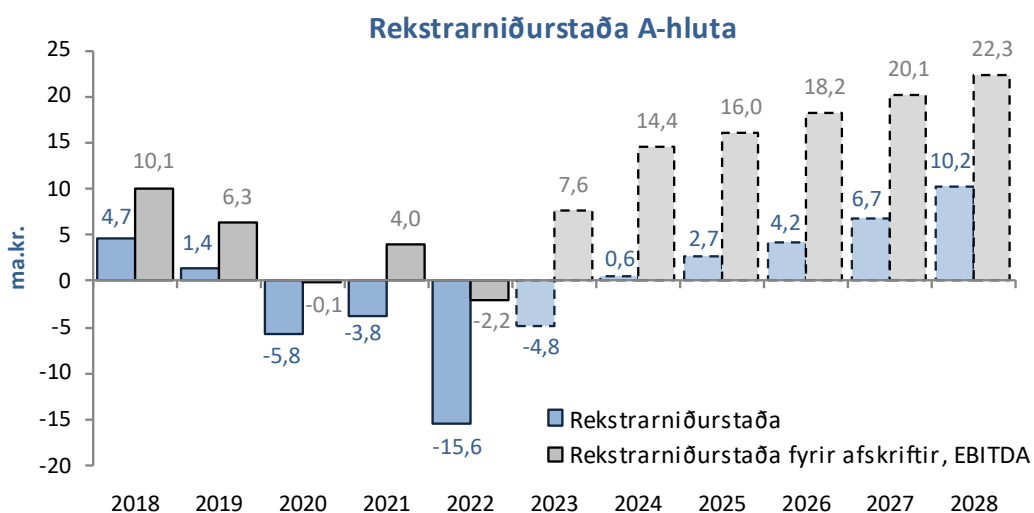
1. Rekstrarniðurstaða verði jákvæð frá og með árinu 2025.
2. Launakostnaður verði að hámarki 80% af samanlögðum útsvars- og Jöfnunarsjóðstekjum frá og með árinu 2025.

- Veltufé frá rekstri verði yfir 7,5% af tekjum frá árinu 2025.
- Veltufé frá rekstri dugi fyrir afborgunum lána og skuldbindinga frá og með árinu 2025.
- Lántaka nemi að hámarki 70% af fjárfestingum ársins frá og með árinu 2025.
- Skuldaviðmið A-hluta fari ekki yfir 100% af tekjum.
- Lágmarksstaða handbærs fjár miði við 8 ma.kr.

Eins og sést í eftirfarandi töflu er í fjárhagsáætlun gert ráð fyrir að búið verði að ná meirihluta markmiða fjármálastefnunnar árið 2025. Einungis veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum verður undir markmiði. Náist hins vegar samningar við ríkið um fjármögnun á málaflokki fatlaðs fólks þá má gera ráð fyrir að það markmið verði einnig uppfyllt.

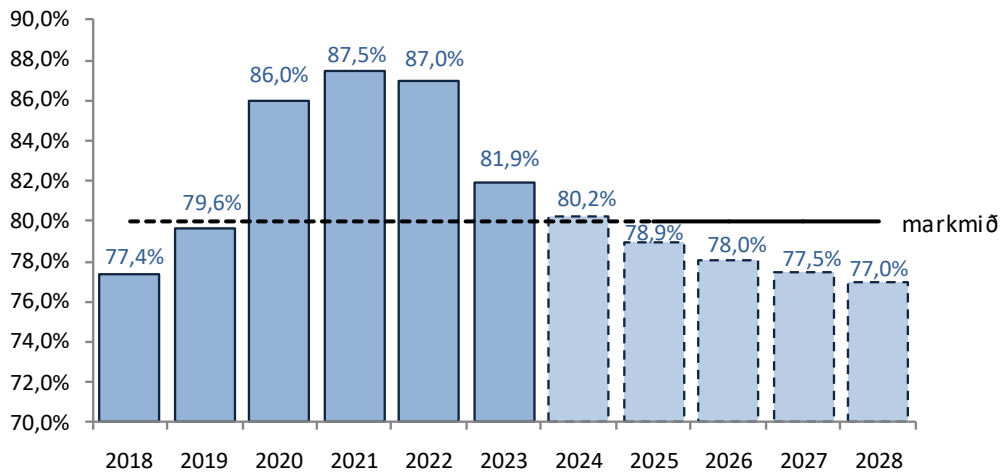
Fjárhagsáætlun 2024-2028	Markmið	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rekstrarniðurstaða	>0	🚩 -4.781	🟢 591	🟢 2.700	🟢 4.160	🟢 6.507	🟢 9.861
Hlutfall launakostnaðar	<80%	🚩 81,9%	🚩 80,2%	🟢 78,9%	🟢 78,0%	🟢 77,5%	🟢 77,0%
Veltufé frá rekstri / tekjum	>7,5%	🚩 5,4%	🚩 5,7%	🚩 6,9%	🚩 7,3%	🟢 8,5%	🟢 9,0%
Veltufé frá rekstri / afb. lána	>1,0	🚩 0,99	🚩 0,74	🟢 1,18	🟢 1,14	🟢 1,26	🟢 1,25
Lántaka / fjárfestingum	<70%	🚩 83%	🚩 72%	🟢 65%	🟢 63%	🟢 58%	🟢 52%
Skuldaviðmið	<100%	🟢 81%	🟢 80%	🟢 82%	🟢 82%	🟢 79%	🟢 74%
Lágmarksstaða handbærs fjár	> 8 ma.kr.	🟢 12.317	🟢 10.218	🟢 9.843	🟢 9.312	🟢 9.576	🟢 10.962

Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar A-hluta fyrir árin 2023 og fimm ára áætlunar 2023-2027 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum.

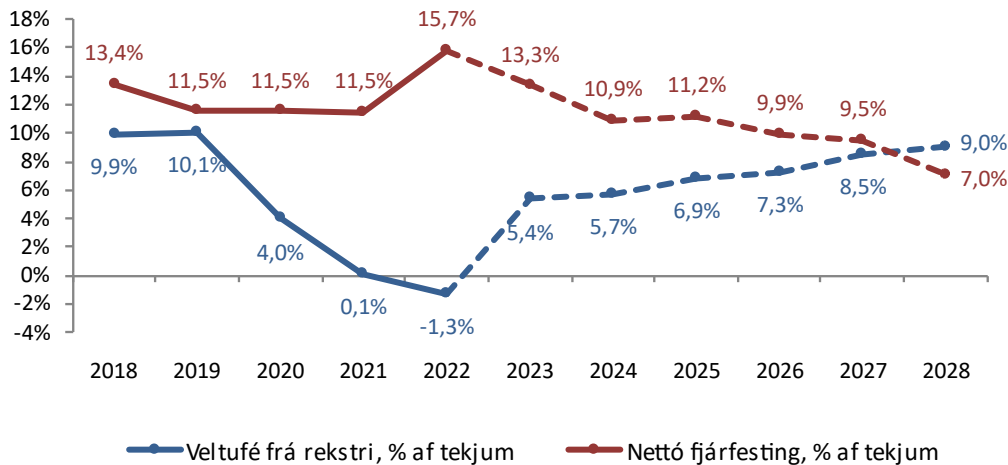
- Rekstrarniðurstaða A-hluta síðustu ár hefur litast af óstöðugleika í efnahagssumhverfinu og vanfjármögnun ríkisins á málaflokki fatlaðs fólks. Útkomuspá gerir ráð fyrir 10,8 ma.kr. viðsnúningi frá árinu 2022 og að niðurstaðan verði halli sem nemur 4,8 ma.kr. Árið 2024 er gert ráð fyrir 0,6 ma.kr. jákvæðri rekstrarniðurstöðu sem fer síðan batnandi út áætlunartímabilið til samræmis við markmið fjármálastefnu.
- Batnandi rekstrarafkomu má m.a. rekja til árangurs af aðgerðaráætlun borgarinnar til að mæta hallarekstri. Til að tryggja sjálfbærni til framtíðar er hins vegar mikilvægt að gengið sé frá samningum milli ríkis og sveitarfélaga um fulla fjármögnun á málaflokki fatlaðs fólks.

Hlutfall launakostnaðar

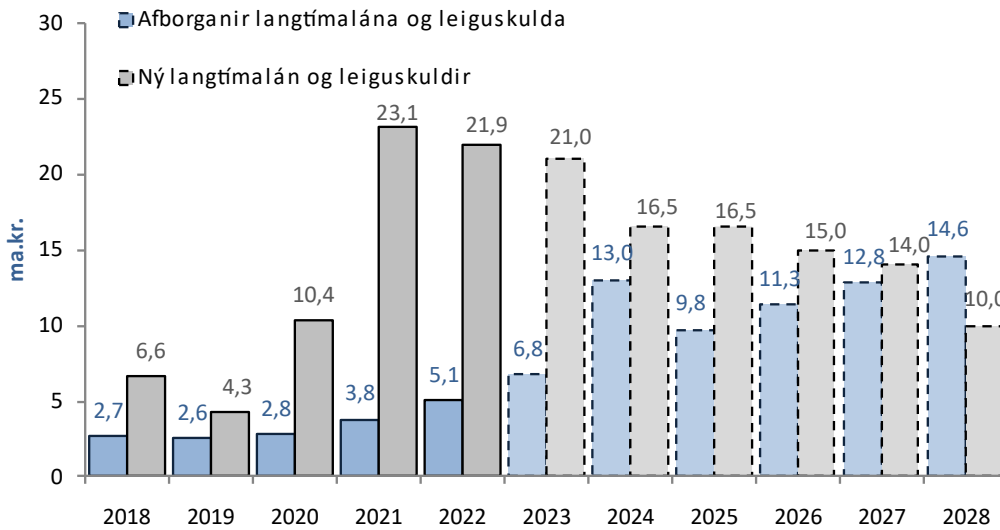
- Hlutfall launakostnaðar af samanlögðum útsvars- og Jöfnunarsjóðstekjum hefur aukist á síðustu árum sem rekja má einkum til þess að tekjur hafa ekki haldið í við magnaukning í velferðarþjónustu.
- Árið 2024 er gert ráð fyrir að hlutfallið verði komið í 80,2% og að markmið fjármálastefnu verði uppfyllt árin 2025 til 2028. Forsenda fyrir því er að aðgerðaráætlun næstu ára gangi eftir og málaflokkur fatlaðs fólks verði fjármagnaður með viðunandi hætti eigi áætlanir um frekari uppbyggingu hans að ná fram að ganga.

Veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingar, % af tekjum, A-hluti

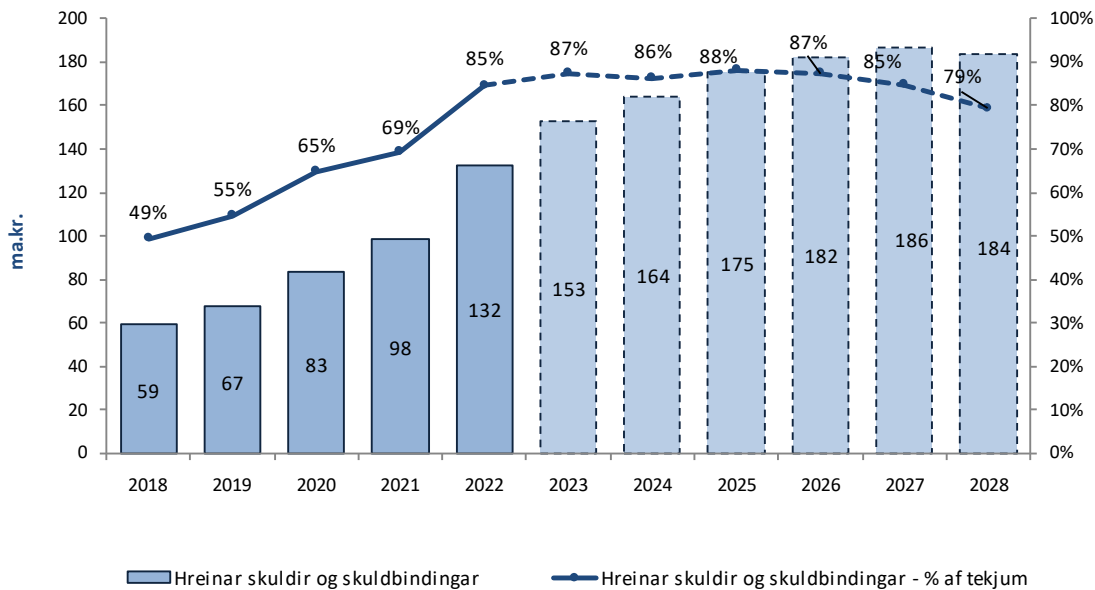
- Nettó fjárfesting (fjárfesting að frádrögnum gatnagerðargjöldum) sem hlutfall af tekjum er áætluð 10,9% af tekjum árið 2024. Árin 2024-2028 dregur saman með veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingum og árið 2028 er gert ráð fyrir að veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum verður komið yfir nettó fjárfestingar.
- Til lengri tíma er nauðsynlegt að veltufé frá rekstri sé sterkt til að mæta afborgunum langtímalána og standa undir fjárfestingarþörf.

Lántaka og afborganir

- Á árunum 2021-2023 var A-hluti í talsverðum lántökum til samræmis við Græna planið.
- Á áætlunartímabilinu 2024 til 2028 er gert ráð fyrir lækkandi lántöku og að það dragi saman með afborgunum og nýjum lántökum.

Hreinar skuldir A-hluta

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

- Gert er ráð fyrir að hreinar skuldir og skuldbindingar sem hlutfall af tekjum verði um og við 88% árin 2023 til 2026 en fara síðan lækkandi út áætlunartímabilið.

Fjárhagsáætlun A- og B-hluta

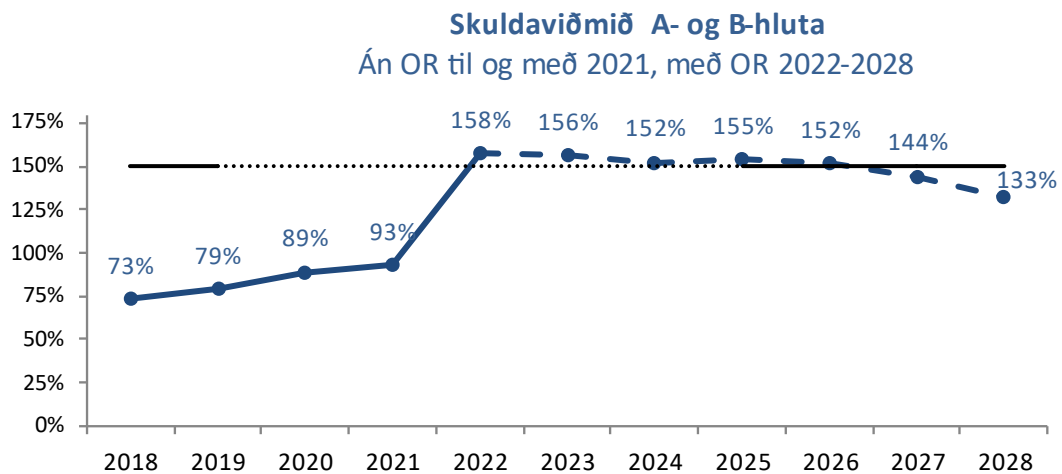
Í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar eru sett fram eftirtalin markmið fyrir A- og B-hluta borgarinnar:

1. Jafnvægisviðmið A- og B-hluta sé jákvætt.
2. Skuldaviðmið A- og B-hluta verði ekki hærra en 150% frá og með 2027.

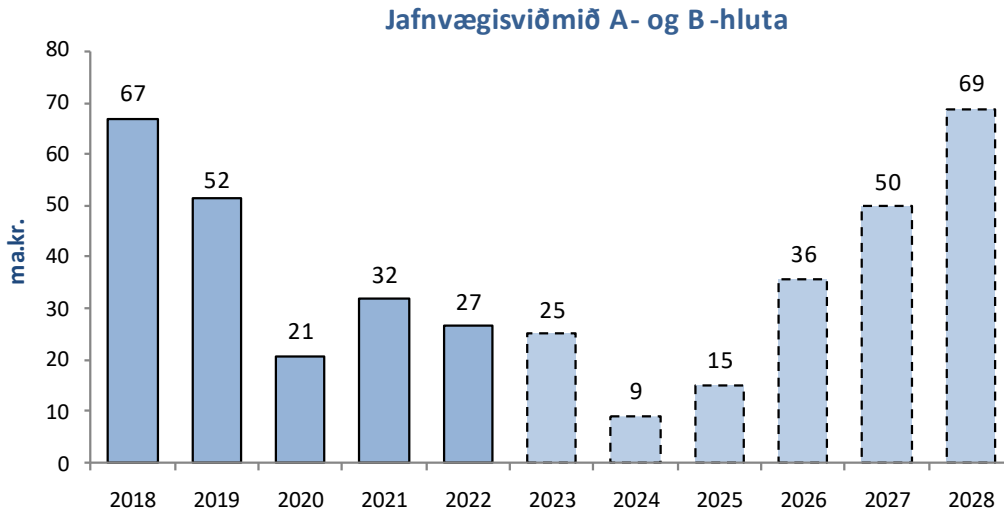
Fjárhagsáætlun 2024-2028	Markmið	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Þriggja ára jafnvægisviðmið	>0	✓ 24.999	✓ 9.207	✓ 15.037	✓ 35.694	✓ 49.793	✓ 68.765
Skuldaviðmið	<150%	⚠ 156%	⚠ 152%	⚠ 155%	⚠ 152%	✓ 144%	✓ 133%

Fjárhags- og fimm ára áætlun gerir ráð fyrir að þriggja ára jafnvægisviðmið sveitarstjórnarlaga haldi allt áætlunartímabilið. Þá gerir áætlunin ráð fyrir að skuldaviðmið haldi frá og með árinu 2027 í samræmi við markmið fjármálastefnu.

Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar og fimm ára áætlunar fyrir A- og B-hluta Reykjavíkurborgar 2023-2027 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum.

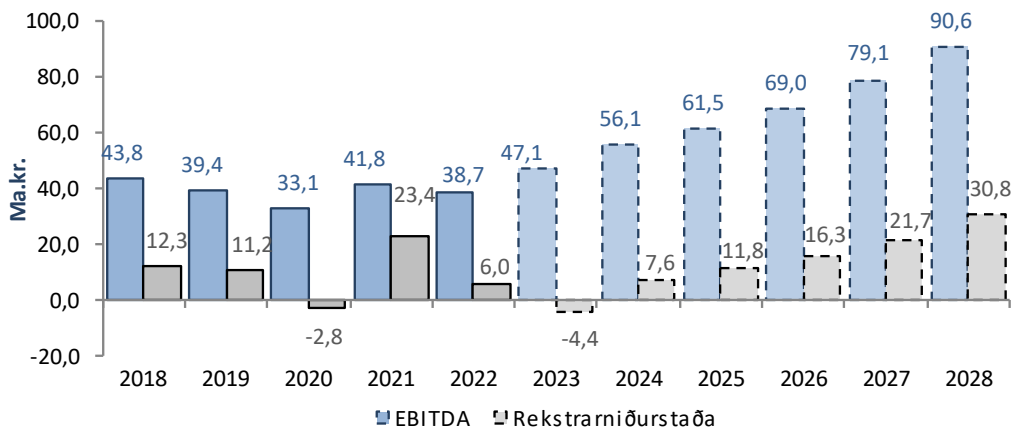

- Skuldaviðmið A- og B-hluta hækkar á milli árána 2021 og 2022 sem rekja má til þess að ákvæði skv. grein 12 í reglugerð 502/2012 um að veitufyrirtæki séu undanskilin við útreikning á viðmiðinu er fallið úr gildi.
- Skuldaviðmið A- og B-hluta er áætlað á bilinu 133% til 155% á áætlunartímabilinu. Árið 2027 er gert ráð fyrir að skuldaviðmiðið verði undir 150% í samræmi við fjármálastefnu.
- Ákvæði sveitarstjórnarlaga um skuldaviðmið er ekki bindandi fyrir tímabilið 2020-2025 sbr. umfjöllun að framan.

- Í áætlun er gert ráð fyrir að þriggja ára uppsöfnuð rekstrarniðurstaða A- og B-hluta sé jákvæð allt áætlunartímabilið í samræmi við fjármálastefnu.

EBITDA og rekstrarniðurstaða samstæðu A- og B-hluta

Grunnrekstur A- og B-hluta (EBITDA) er sterkur þrátt fyrir óstöðugleika í efnahagsumhverfinu.

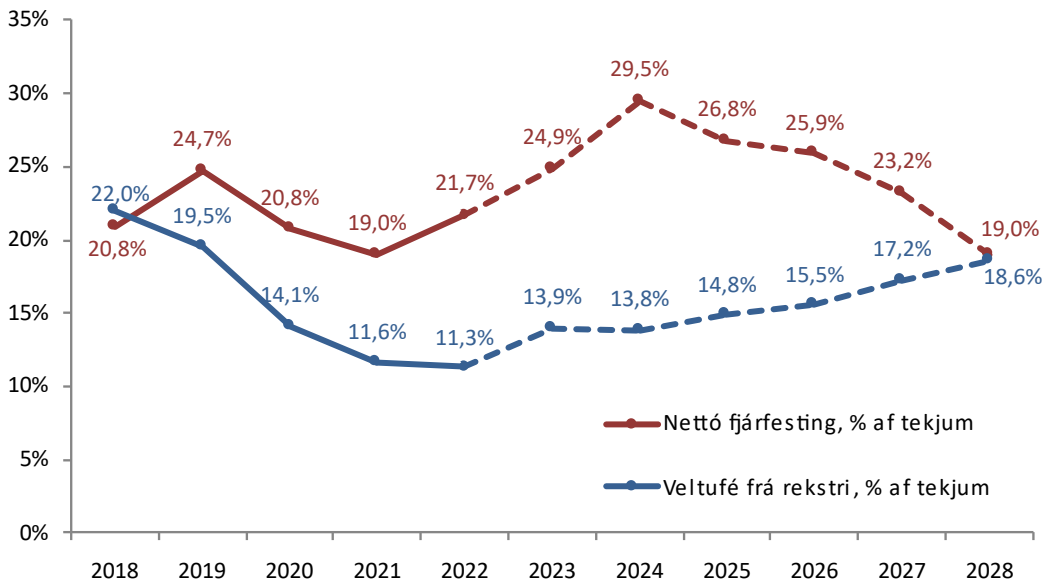
- Áætlun ársins 2024 gerir ráð fyrir að EBITDA nemi 56,1 ma.kr. og að rekstrarniðurstaðan verði jákvæð sem nemur 7,6 ma.kr.
- Afgang ársins 2024 má einkum rekja til Orkuveitu Reykjavíkur sem áætlað að afgangur af rekstri nemi 8,6 ma.kr.
- Árin 2025-2028 er gert ráð fyrir batnandi afkomu A- og B-hluta.

Fjárfestingar A- og B- hluta

Fjárfestingar A- og B-hluta (ma.kr.)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A-hluti	19,4	16,0	15,6	18,3	26,3	25,4	22,8	25,3	23,8	24,0	19,2
Orkuveita Reykjavíkur	15,9	21,9	16,7	18,1	21,0	33,4	49,9	44,2	48,6	44,9	41,5
Félagsbústaðir	3,0	4,2	5,1	4,4	3,6	4,4	6,5	5,9	5,9	5,4	4,8
Faxaflóahafnir	1,5	1,5	1,0	0,2	0,8	1,2	3,0	2,9	3,0	3,7	3,3
Sorpa	1,2	4,1	0,7	0,2	0,3	0,6	1,1	0,9	0,3	0,3	0,3
Strætó	0,8	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Önnur fyrirtæki og innri viðskipti	-1,0	-0,3	1,3	-0,9	-1,1	0,0	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1
Fjárfestingar bruttó	40,8	47,5	40,5	40,5	50,8	65,1	83,9	79,6	81,9	78,6	69,5
Hlutfall af tekjum %	23%	26%	21%	20%	23%	26%	31%	28%	27%	24%	20%

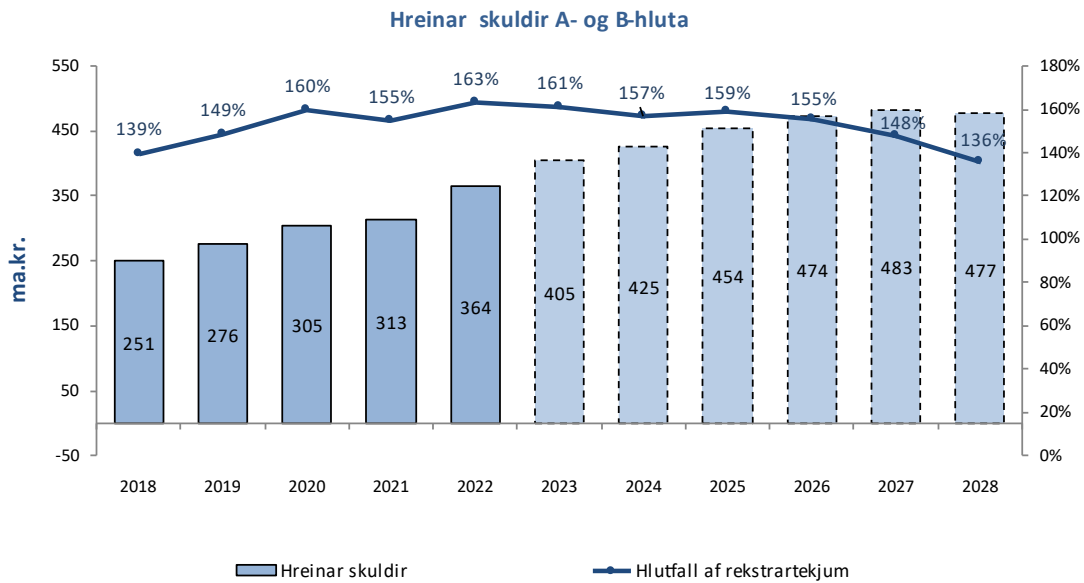
- Árin 2024 er gert ráð fyrir að fjárfesting sem hlutfall af tekjum A- og B-hluta verði yfir 31% en lækki svo niður í 20% í lok tímabils.
- Fjárfestingar í lok tímabils fimm ára áætlunar eru háðar töluverðri óvissu.
- Nánari upplýsingar um fjárfestingaverkefni A-hluta má finna í frumvarpi fjárhagsáætlunar og um fjárfestingaverkefni fyrirtækja í A- og B-hluta í greinargerð fagsviða og B-hluta fyrirtækja.

Veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingar, % af tekjum

Veltufé frá rekstri lýsir svigrúmi sem A- og B-hlutinn hefur til að standa við greiðsluskuldbindingar sínar og til fjárfestinga.

- Myndin sýnir fall í veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum árin 2020-2022 sem lýsir sterklega áhrifum af erfiðu efnahagsumhverfi á rekstur A- og B-hluta. Hlutfallið er þrátt fyrir það sterkt og vel yfir 10% allt áætlunartímabilið.
- Þegar líður á áætlunartímabilið dregur saman með veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingum og árið 2028 er veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum komið í 18,6% á meðan nettó fjárfesting sem hlutfall af tekjum er 19%.

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádrögnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

- Gert er ráð fyrir að hreinar skuldir sem hlutfall af tekjum lækki árið 2023 frá fyrra ári og verði milli 155% til 160% árin 2024 til 2026 en lækki síðan niður í 136% árið 2028

Upplýsingar veitir Halldóra Káradóttir, sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs
 netfang: halldora.karadottir@reykjavik.is
 Sími: 411-4111